

PISNO POSLANSKO VPRAŠANJE

Zakon o uporabi slovenskega znakovnega jezika je bil sprejet leta 2002 in od takrat naprej je na zakonski ravni določena pravica gluhih oseb do uporabe slovenskega znakovnega jezika; do informiranja v njim prilagojenih tehnikah ter obseg in način uveljavljanja pravice do tolmača za znakovni jezik pri enakopravnem vključevanju gluhih oseb v življenjsko in delovno okolje ter vse oblike družbenega življenja ob enakih pravicah in pogojih ter z enakimi možnostmi, kot jih imajo osebe brez okvare sluha.

V skladu z Zakonom o uporabi slovenskega znakovnega jezika ima gluha oseba pravico uporabljati znakovni jezik v postopkih pred državnimi organi, organi lokalne samouprave, izvajalci javnih pooblastil oz. javne službe. Prav tako imajo gluhe osebe pravico uporabljati znakovni jezik tudi v vseh drugih življenjskih situacijah, v katerih bi ji gluhoti pomenila oviro pri zadovoljevanju njenih potreb. Državni organi so dolžni zagotavljati gluhi osebi pravico do uporabe znakovnega jezika tudi v vseh primerih, ko sporazumevanje v prilagojenih tehnikah ne omogoča enakopravnega sodelovanja v postopkih; pravica do tolmača pa se uveljavlja v obsegu in na način, ki omogoča uveljavljanje pravic po načelu enake dostopnosti.

17 let po sprejetju zakona, se v praksi pojavljajo težave pri njegovem izvajanju, še posebej glede zagotavljanja pravice do tolmača v vzgojno-izobraževalnih procesih. Gluhim učencem in dijakom je zagotovljeno tolmačenje v okviru dodatne strokovne pomoči, ki je omejena na 5 ur tedensko, od tega je ena ura svetovalne narave. Upravičenci, nekateri od njih z zagotovljeno pravico do tolmača na podlagi izdane odločbe o usmeritvi v vzgojno-izobraževalni program s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo, zaskrbljeno opozarjajo, da je obseg tolmačenja 20 ur tedensko premalo za nemoteno in kakovostno spremljanje pouka. Na vprašanje ali je možno število ur tolmačenja povečati, ministrstvo odgovarja na način, da naj to zahtevo naslovijo na »šolsko strokovno skupino«; ministrstvo pa bi naj odobrilo in financiralo delovna mesta, ki jih v skladu s strokovnimi odločitvami in možnostmi zagotavlja šola v sodelovanju z zavodi za gluhe in naglušne. Dodaten problem naj bi predstavljalo tudi dejstvo, da lahko tolmačenje izvajajo le zaposleni v zavodih za gluhe in naglušne.

Ob tem se zastavljajo nekatera vprašanja, za katera vas prosim za odgovore:

- Na podlagi katerih predpisov strokovne skupine na šolah odločajo o številu ur tolmačenja?
- Kdo sestavlja te strokovne skupine?
- Kateri predpisi določajo, da lahko tolmačenje izvajajo le zaposleni na zavodih za gluhe in naglušne, ki jih primanjkuje (ne pa tudi zunanji tolmači)?
- Ali in na kakšen način ministrstvo načrtuje uskladitev 8. člena Pravilnika o dodatni strokovni in fizični pomoči za otroke s posebnimi potrebami s sprejetim in veljavnim Zakonom o uporabi slovenskega znakovnega jezika?
- Kako zagotavljate svobodno izbiro tolmača, kot enega od temeljev zaupanja med tolmačem in uporabnikom?